

Fra: Charlotte Rosenkrantz Josefsen <Charlotte.Josefsen@rsyd.dk>

Dato: 20. januar 2023 kl. 17.32.21 CET

Til: Jane Kraglund <jak@rsyd.dk>

Cc: Anders Meinert Pedersen <amp@rsyd.dk>, Anne Mette Vind <amv@rsyd.dk>

Emne: Udfordringer, refleksioner og mulige løsninger

Kære Jane.

Vi har ikke tidligere sendt en sådan henvendelse, som vi gør nu. Der var intet, vi hellere ville, end at undgå dette. Vi anser imidlertid psykiatrisygehusets samlede situation som så alvorlig, at vi tillader os at rejse en bekymring.

Medarbejderne er vores vigtigste ressource. Uden dem lykkes vi ikke med god udredning og behandling af vores patienter, og vi har mange dygtige og engagerede medarbejdere og ledere, som hver dag yder en stor indsats. Samlet set har vi desværre for få af dem.

Gennem 2022, men især de sidste måneder af 2022 og her i begyndelsen af 2023, har vi set et betydeligt pres på belægningen i vores døgnpsykiatri og et fortsat stigende antal henvisninger til ambulante behandling. Det kommer i en periode med fortsat højt sygefravær og generelle rekrutteringsudfordringer i flere faggrupper. Det har ført til en eksplosion i vores udgifter til vikarer og en oplevelse af uhensigtsmæssigheder i patientbehandling og arbejdsmiljø.

I 2022 har der i de fleste af vores afdelinger været problemer med at overholde udrednings- og behandlingsretten. Vi har arbejdet med pukkefavviklingsklinikker, og medarbejderne har ydet store indsats med frivilligt ekstraarbejde, overarbejde og merarbejde. Vi er på rette vej mod igen at overholde udrednings- og behandlingsretten, men der er fortsat udfordringer i flere af vores afdelinger.

Overordnet er psykiatrien presset i hele Danmark, og det har i det sidste år også fyldt en del i den offentlige debat. Det faglige oplæg til 10-årsplan for psykiatrien karakteriserer psykiatrien med følgende 5 hovedudfordringer:

- Utilstrækkelig tilgængelighed, kapacitet og sammenhæng.
- Utilstrækkelig kvalitet og tværfaglighed i de eksisterende tilbud.
- Utilstrækkelige forebyggende og tidlige indsatser.
- Stigmatisering og manglende prioritering og ligestilling på området.
- Utilstrækkelig forskning, faglig udvikling og manglende prestige.

Vi kan godt genkende ovennævnte beskrivelse, men synes også, at der er rigtig meget godt at bygge på i vores sygehus.

Psykiatrien har i de senere år været i vækst. Vi har været enormt privilegerede med et Regionsråd, som har opprioriteret psykiatrien. Både med en ambitiøs psykiatriplan og ved gennem årene at afsætte budgetmidler til yderligere udviklingstiltag. Det sætter vi stor pris på, og vi har gennem årene anstrengt os for at få omsat midlerne til gode tiltag for vores patienter og pårørende. De har også kvitteret med overvejende god tilfredshed i de landsdækkende patient- og pårørendetilfredsheds-undersøgelser.

Budgettet i psykiatrisygehuset er i perioden fra 2017 til 2023 blevet forøget med 400 mio. kr. fra 1,7 mia. kr. i 2017 til i 2023 at udgøre 2,1 mia. kr. I samme periode er der blevet ansat ca. 500 flere medarbejdere i sygehuset. Der er således allerede rekrutteret mange nye medarbejdere, men der er desværre en række

områder – særligt sengeafdelingerne – hvor der er betydelige udfordringer med rekruttering og fastholdelse. Det danske sundhedsvæsen er generelt præget af rekrutterings- og fastholdelsesudfordringer, og det påvirker desværre vores rekrutteringssituation i betydelig grad – selv om vi selvfølgelig har et meget stort fokus på rekruttering, arbejdsmiljø og trivsel.

Vi er et arbejdsmiljøcertificeret sygehus, og vi gennemfører selv rutinemæssigt audits på arbejdsmiljø og patientsikkerhed. Her finder vi løbende forbedringspunkter, og vi arbejder til stadighed på at blive bedre til at forebygge belastninger i arbejdsmiljøet og på at patientsikkerheden er i orden. Når arbejdsdagen er presset og der mangler personale, eller der er mange vikarer, er vi meget opmærksomme på, at en del medarbejdere peger på den forøgede risiko for, at der opstår fejl og skader.

Vi vil prøve at beskrive nogle af udfordringerne lidt nærmere.

I forhold til **børne- og ungepsykiatrien** har Regionsrådet i maj 2022 igangsat en proces for organisering af børne- og ungdomspsykiatrien. Den skal medvirke til at løse nogle af de udfordringer, som opleves på området. Der sendes forventeligt et forslag i høring ultimo januar, hvor der blandt andet lægges op til overdragelse af to årgange til voksenpsykiatrien og et samtidigt økonomisk løft af børne- og ungdomspsykiatrien.

Vi vil gerne anerkende Regionsrådet for at være med til at tage ansvar for at løse udfordringerne her, og det er vores vurdering, at det fremlagte forslag vil give de nødvendige rammer for at kunne løse udfordringerne i børne- og ungdomspsykiatrien.

I forhold til **voksenpsykiatrien** er vi udfordret på flere områder på alle vores afdelinger. Vi har i mange år været i en situation, hvor der har været rimelig plads samlet set i vores sengeafsnit. Vi har kunnet indlægge de patienter, der havde behov, og der har kun været enkelte dage med overbelægning. I 2022 har vi oplevet et massivt pres på vores senge, hvor der har været mange dage med overbelægnings på afdelingerne, især på Fyn. Denne tendens fortsætter i starten af 2023.

Der arbejdes på at genåbne de 15 midlertidigt lukkede senge i Aabenraa, hvor der ikke har været overbelægning. Vores afdeling i Aabenraa har således ageret buffer for vores øvrige sengeafsnit i psykiatrien.

Vi ser frem til åbning af yderligere 32 sengepladser på Fyn. Desværre er det først muligt i efteråret 2025, når det nye OUH forventes ibrugtaget.

Retspsykiatri. Der er ingen tvivl om, at der på de voksenpsykiatriske afdelinger opleves et stort pres pga. mange indlagte retspsykiatriske patienter på almene sengeafsnit. Dette til trods for, at der senest i oktober 2021 blev udvidet med 15 retspsykiatriske sengepladser i Esbjerg. På de almenpsykiatriske afsnit har der i 2022 været 8.785 sengedage med retspsykiatriske patienter. Det svarer til, at 24 af vores almenpsykiatriske senge konstant har været optaget af retspsykiatriske patienter.

Denne patientkategori kan have brug for tæt personalekontakt, og der kan være særlige forhold, som kræver ekstra ressourcer i forhold til brevkontrol og andre restriktioner. Vi har en afbødningspulje, som giver de almenpsykiatriske afdelinger delvis økonomisk mulighed for at kompensere for det øgende ressourcetræk, som de retspsykiatriske patienter indebærer. Der er dog fortsat udfordringer bl.a. i forhold til bygningsmæssige rammer og kompetencebehov.

Vi har i flere tilfælde, modsat tidligere år, været nødsaget til at hyre eksterne vagtfirmaer til at hjælpe pga. særligt personfarlige patienter. Det er dyre løsninger, men der er tilbagemeldinger fra afdelingerne om, at det har god effekt, og det stabiliserer og betrygger arbejdsmiljøet.

Arbejds miljø og sygefravær. Vi er udfordret på vores personaleressourcer til at løse opgaverne. Dette har negativ indflydelse på trivsel i afdelingerne, og vi har set en vækst i sygefraværet dels på grund af COVID-19, men også på grund af, at der opleves et meget højt arbejds pres. I 2022 var det samlede sygefravær således på 6,3 %. På trods af ihærdige indsatser for at nedbringe sygefraværet, er det desværre ikke lykkedes. Afdelingernes budgetter er baseret på et forventet gennemsnitligt sygefravær på 4,3 %. Når der er højere sygefravær, udfordres de i forvejen pressede budgetter af udgifter til nødvendige vikarer.

Det er vigtigt med et godt arbejdsmiljø, så vores medarbejdere er trygge ved at gå på arbejde. Dette er det desværre ikke altid pga. det pres, som vi beskriver her.

Vikarforbruget til læger og plejepersonale er eksploderet, og det er accelereret henover året 2022. Det realiserede forbrug ender i 2022 på 47 mio. kr. Vi ved allerede nu, at forbruget fortsætter på højt niveau i 2023.

Vikarforbruget er udløst af det beskrevne stigende pres i form af mange dårlige og komplekse patienter, sygefravær og rekrutteringsudfordringer i forhold til både læger og sygeplejersker. Dette er en negativ spiral, som vi er meget optagede af, hvordan vi kommer ud af. Vi er sammen med vores afdelingsledelser i gang med dette arbejde. Men der er ingen lette løsninger, når vi samtidig skal sikre tilgængelighed og kvalitet i patientbehandlingen og et acceptabelt arbejdsmiljø for vores medarbejdere.

Herudover oplever vi at være i en stigende konkurrence med privatsektoren og de øvrige regioner omkring medarbejderne, særligt lægerne, simpelthen fordi hele sektoren er presset.

På **lægeområdet** er vi flere steder udfordret af mangel på speciallæger, især overlæger, som i henhold til psykiatrilov og retsplejelov er ansvarlige for diverse beslutninger vedr. tvangsanvendelse, behandlingsplaner for indlagte patienter og opfølgning på retslige foranstaltninger. Det udfordrer flow og kvalitet i vores patientbehandling og kan medvirke til, at tidsfrister overskrides.

Vi startede med at fortælle, at 10-årsplanen identificerer en række udfordringer i psykiatrien. Udfordringer, som også kendetegner psykiatrien i Region Syddanmark.

10-årsplanen identificerer også en række løsninger. Vi er overbeviste om, at de løsninger, der lægges op til i 10-årsplanen, vil afhjælpe en række af de udfordringer, vi står overfor. Derfor hilser vi også velkommen, at der i regeringsgrundlaget for vores nye regering står, at man nationalt ønsker at afsætte yderligere 3 mia. kr. til psykiatrien. Mange af løsningerne i 10-årsplanen flugter i øvrigt rigtig godt med vores egen psykiatriplan, hvilket er rigtig fint.

Vi er imidlertid meget bekymret for tidsperspektivet. Som sygehusledelse er vi nødt til på den ultra-korte bane at hjælpe vores afdelinger med løsninger i forhold til de aktuelle problemer. Det kan fx være ressourcer til anvendelse af vikarer i forbindelse med bl.a. højt sygefravær, høj belægning samt komplekse patienter, herunder også retspsykiatriske patienter i almenpsykiatrien. Det kan bl.a. også være ressourcer til at sikre tryghed blandt personalet – fx vagthold – og det kan fx være ressourcer til at styrke arbejdsmiljøet.

Det har vi også gjort historisk set. Udfordringerne kan dog potentielt få som konsekvens, at psykiatrisygehusets puljer og dermed samlede budget kommer under voldsomt pres, da for mange indikatorer i øjeblikket trækker i samme negative retning.

Som sygehusledelse er vi også nødt til at pege på behovet for at finde varige løsninger. Som nævnt ovenfor er vi sikre på, at mange af de tiltag, som kommer via 10-årsplanen, vil afhjælpe mange af de udfordringer, vi står over for. Det er imidlertid vores vurdering, at vi ikke kan vente, da risikoen forbundet hermed vil være for stor. Vi vil derfor foreslå, at vi går i gang nu og bygger videre på vores allerede eksisterende psykiatriplan med henblik på at finde og udvikle holdbare og bæredygtige løsninger, som kan afhjælpe de problemstillinger, som vi oplever.

Vi foreslår på den baggrund, at vi – sammen med vores ledere og sammen med vores organisation – får mulighed for at komme med forslag til løsninger, der kan konsolidere psykiatrien. Både på den korte bane (1 år) og på den lidt længere bane (2-3 år). Vi kan desværre ikke garantere, at alle relevante forslag kan holdes inden for vores nuværende rammer. Vi vil gerne have mulighed for at fremlægge og drøfte vores overvejelser med dig, når vi har konturerne til de nødvendige indsatser.

God weekend.

Med venlig hilsen

Anders, Anne Mette og Charlotte

Venlig hilsen

Charlotte Rosenkrantz Josefsen

Adm. sygehusdirektør

Administrationen, Sygehusledelsen

E-mail: Charlotte.Josefsen@rsyd.dk

Direkte: 99444801

Psykiatrien i Region Syddanmark

Syddansk Universitetshospital

Lille Grundet Hulvej 25, 7100 Vejle

Hovednummer: 9944 4800

<https://psykiatriensyddanmark.dk>

